

# POHJOIS-SATAKUNNAN PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2017 ARVIOINTIKERTOMUS YHTYMÄVALTUUSTOLLE

## 1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

### 1.1. Kokoonpano

Kuntalain 121.1§:n mukaan yhtymävaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Yhtymävaltuusto on valinnut tarkastuslautakuntaan toimikaudeksi 2013-2016: puheenjohtaja Petri Ylikoski, varajäsen Markus Ruuhimäki; varapuheenjohtaja Aulis Vehmasto, varajäsen Anneli Hautaoja; jäsen Helena Lehtiö, varajäsen Juuso Räsänen; jäsen Erkki Ylikoski, varajäsen Eveliina Kuuskoski; jäsen Aila Kalliomäki, varajäsen Keijo Kalliomäki; jäsen Keijo Silvola, varajäsen Ulla Haavisto; jäsen Anne Aho, varajäsen Esko Luomanen. Tämän tarkastuslautakunnan toimikausi on jatkunut vielä kevään 2017.

Yhtymävaltuusto on kokouksessaan 29.6.2017 valinnut tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

<u>Varsinainen jäsen</u>		<u>Henk.koht.varajäsen</u>	
Kauko Ylikoski (pj)	(9)	Paavo Tuulensuu	(0)
Aila Kalliomäki	(8)	Keijo Kalliomäki	(0)
Katri Lahdensivu	(9)	Josse Karhu	(0)
Esko Luomanen	(9)	Anne Aho	(0)
Rainer Rajamäki	(9)	Johanna Lahti	(0)
Tapio Rauhala (vpj)	(9)	Kaiju Ylinen	(0)
Irmeli Rosenberg	(8)	Aatos Kangas	(0)

Suluissa on esitetty osallistumiskerrat kokouksiin. Kokouksia on ollut 9 kpl.

Tarkastuslautakunnan jäsenillä ei ole ollut ns. pysyviä esteellisyyksiä.

### 1.2. Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL 121 §:n mukaan arvioida, ovatko yhtymävaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tuloksellisuutta tarkastellaan laajasti toiminnan onnistuneisuutena, arvioiden miten hyvin kuntayhtymä täyttää tehtävänsä asukkaiden palvelujen tuottajana.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Yhtymähallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (KunL 121.5§).

### **1.3. Yhteys tilintarkastajaan**

Kuntayhtymän tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy vastuullisena tilintarkastajanaan Vesa Keso, JHTT. Avustavina tarkastajina ovat toimineet Leena Ahonen ja it-tarkastaja Raimo Kallunki.

### **1.4. Toimintamuodot**

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja tarkastussäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2017 kokouksissaan työohjelmassa sovitun kokousaikataulun mukaisesti. Vuoden 2017 arviointityön painopistealueena on ollut vanhuspalvelut.

Kokouksissa on ollut kuultavina kuntayhtymäjohtaja, talousjohtaja, vanhuspalvelujohtaja, avopalvelupäällikkö, terveysvalvonnan johtaja, perhe- ja aikuispalvelujohtaja, johtava ylilääkäri ja vastaavat hoitajat Koskiniemi, Hakanen, Kallio ja Myllyniemi-Salomäki.

Tarkastuslautakunta on saanut selvityksiä johtavien viranhaltijoiden toimesta kuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Viranhaltijoiden täytettäväksi on annettu arviointilomake, joka on liitteineen toimitettu ennen kokousta tarkastuslautakunnan jäsenille.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta seuraa kuntayhtymän toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunnan jäsenille on toimitettu toimielinten pöytäkirjat. Pöytäkirjoja seuraamalla lautakunta on suorittanut hallinnon seuraamista sekä kerännyt tietoja palvelutoiminnan toimivuudesta ja tavoitteiden toteutumisen tilanteesta.

## **2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN JA TULOKSELLISUUDEN ARVIOINTI**

### **2.1. Kuntayhtymän tehtävät perussopimuksen mukaan**

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan sen tehtävänä on tuottaa jäsenkunnille kuuluvat lakisääteiset sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut siinä laajuudessa, kuin siitä yhtymävaltuustossa päätetään.

Perussopimuksen mukaan palvelut tuotetaan kaikille asiakkaille mahdollisimman laadukkaasti ja taloudellisesti. Kaikkien palvelujen osalta määritetään yhteinen, tavoiteltava asiakkaiden peruspalvelutaso (lähipalvelut, alueelliset palvelut) ja sen hinnoitteluperusteet. Jäsenkunnat voivat halutessaan ostaa kustannuksellaan peruspalvelutason ylittävää palvelua PoSalta tai muulta

palveluntuottajalta, siltä osin kuin se on mm. lainsäädännöllisesti ja palvelutuotannollisesti mahdollista.

PoSa perii tuottamistaan palveluista sellaiset maksut, että sen taloudelliset toimintaedellytykset pystytään turvaamaan pitkäjänteisesti. Toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa.

## **2.2. Kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet sekä toiminnan tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi**

Yhtymävaltuusto on asettanut kuntayhtymän toiminnalliset tavoitteet talousarvion sivuilla 5-6. Toiminnallisia tavoitteita on asetettu tulosalueille hallinto- ja tukipalveluita lukuun ottamatta.

Tilinpäätöksessä on esitetty tulosalueittain toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutuminen ja tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit. Tarkastuslautakunta suosittelee, että vastaava esittämistapa otetaan käyttöön myös talousarviossa.

### **2.2.1 Yhtymähallitus, Hallinto- ja tukipalvelut**

Tarkastuslautakunta on pyytänyt kokoukseen 15.3.2018 selvitystä työterveyshuollon toimivuudesta kuntayhtymän toimialueella. Kuntayhtymäjohtajan antaman selvityksen mukaan kuntayhtymän saama lääkäripalvelu palveluntuottajalta ei ole ollut riittävällä tasolla. Tarkastuslautakunta toteaa, että yhtymähallituksen tulee huolehtia siitä, että kuntayhtymä saa sopimuksen mukaiset palvelut.

EU:n tietosuoja-asetus (2016/679) tulee voimaan 25.5.2018. Tähän liittyen tarkastuslautakunta on pyytänyt selvitystä siitä, mihin toimenpiteisiin kuntayhtymässä on ryhdytty tietosuoja-asetuksen vaatimusten täyttämiseksi. Kuntayhtymäjohtaja selosti tarkastuslautakunnalle kuntayhtymän toimintasuunnitelmaa tietosuoja-asetuksen vaatimusten täyttämiseksi. Tarkastuslautakunta kiinnittää yhtymähallituksen huomiota tietosuoja-asetuksen asettamien vaatimusten asianmukaiseen toteuttamiseen.

Tarkastuslautakunta on kartoittanut kuntayhtymän strategiassa esitettyjen arvojen toteutumista kuntayhtymän toiminnassa. Kuntayhtymäjohtaja on tähän liittyen antanut tarkastuslautakunnalle kirjallisen selvityksen arvojen toteutumisesta. Saadun selvityksen mukaan voidaan katsoa arvojen olevan osa kuntayhtymän toimintaa.

### **2.2.2 Perhe- ja aikuispalvelut**

Perhe- ja aikuispalvelut on yhdistetty maaliskuussa 2017. Yhdistyminen on toiminnan tuloksellisuuden kannalta erittäin merkityksellinen.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että yhdistämisprosessin johtamistyötä jatketaan määrätietoisesti ja suunnitelmallisesti. Hyötyjen toteutuminen edel-

lyttää riittävää panostamista johtamistyöhön. Vastaavasti riittämätön panostaminen johtamistyöhön voi aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia.

Tarkastuslautakunta kiinnittää yhtymähallituksen huomiota myös muutoksen vaikutusten seurantaan. Hyvään seurantaan kuuluvina asioina voidaan pitää mm. suunnitelmallisuutta ja mitattavuutta. Seurannan toteuttamisen periaatteet on hyvä käsitellä yhtymähallituksessa.

### 2.2.1 Vanhuspalvelut

Vanhuspalveluiden arviointityön toteuttamiseksi tarkastuslautakunta on kuulut vanhuspalvelujohtajaa, vastaavia hoitajia eri toimipisteistä ja avopalvelupäällikköä.

Tarkastuslautakunta katsoo, että vanhuspalveluiden toiminta on ollut olennaisilta osin yhtymävaltuuston asettamien tavoitteiden mukaista.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan vanhuspalveluissa on jonkin verran otettu käyttöön tehtävänkiertoa (kotihoito). Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tehtävänkiertoa hyödynnetään koko kuntayhtymän toiminnassa tämänhetkistä enemmän.

Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan kotihoidossa on asiakkaita, joiden luona pitää käydä useita kertoja päivässä. Yöaikana käyntejä ei tehdä. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että asiakkaat sijoitetaan hoitoisuutensa mukaan oikeisiin paikkoihin. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota myös palvelujen tasapuoliseen saatavuuteen ja kustannusten hallintaan.

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan kotiinkuntoutusyksikön toiminta ja kotihoidon optimointi- ja mobiilijärjestelmän hyödyntäminen ovat olleet tuloksellisuuden kannalta onnistuneita toimenpiteitä.

### 2.2.1 Erityispalvelut

Johtava ylilääkäri on selostanut tarkastuslautakunnalle erityispalveluiden tavoitteita, niiden saavuttamiseksi tehtyjä toimenpiteitä ja tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia. Tavoitteita ja niiden saavuttamista on esitetty myös tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Tarkastuslautakunta suosittelee, että erityispalveluiden osalta otettaisiin käyttöön yksilöidympiä tavoitteita, joiden toteutumista voidaan seurata. Talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitettyjen tavoitteiden tulee olla yhtenevät.

Perussopimuksen mukaan kuntayhtymän palvelut tuotetaan kaikille asiakkaille mahdollisimman laadukkaasti ja taloudellisesti. Kaikkien palvelujen osalta määritetään yhteneväinen, tavoiteltava asiakkaiden peruspalvelutaso.

Kuntayhtymän ilmoituksen mukaan 20.12.2017 kiireettömän hammashoidon jonoajan pituus oli Kankaanpäässä 6kk, Siikaisissa 5,5kk ja muissa kunnissa ei ollut mainittavia jonoja. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota jonoaikojen huomattavaan eroon eri jäsenkuntien välillä.

### 2.2.1 Ympäristöpalvelut

Terveysvalvonnan johtaja on selvittänyt tarkastuslautakunnalle ympäristöpalveluiden tavoitteiden toteutumista ja tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia. Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan toiminta on ollut olennaisilta osin yhtymävaltuuston asettamien tavoitteiden mukaista.

## 2.3. Kuntayhtymää koskevat taloudelliset tavoitteet

Kuntayhtymän vuoden 2017 kuntalaskutus oli 1,1M€ pienempi kuin edellisvuonna. Pienentyneeseen kuntalaskutukseen on vaikuttanut mm. kilpailukyky-sopimus ja toimeentulotuen siirto Kelalle. Lisäksi Perhe- ja aikuispalvelujen yhdistäminen ja henkilöstöhallinnon kehittämiseksi tehdyt toimenpiteet ovat vaikuttaneet rahatalouteen positiivisesti. Vertailukelpoinen ulkoisten kustannusten kasvu vuoteen 2016 verrattuna oli 1,3% joka on noin puolet valtakunnan keskimääräisestä kustannusten noususta.

Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota sairauspoissaolojen määrän positiiviseen kehitykseen. Sairauspoissaolojen määrä oli pienin seitsemän vuoden tarkasteluajanjaksolla. Sairauspoissaolopäiviä oli keskimäärin 16pv/hlö.


Jäsenkunnat maksoivat kuntamaksusuodet palvelujen käytön mukaisessa suhteessa, siten kuin palvelusopimuksen tuotekorteissa on kunkin tuotteen kohdalla sovittu.


### 3. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävän vuodelta 2017 ja jättää vuoden 2017 arviointikertomuksen kuntayhtymän yhtymävaltuuston käsiteltäväksi.

Yhtymähallituksen yhtymävaltuustolle annettava lausunto arviointikertomuksen aiheuttamista toimenpiteistä pyydetään antamaan tiedoksi myös tarkastuslautakunnalle.

Kankaanpäässä 17.5.2018


  
Kauko Ylikoski  
puheenjohtaja

  
Tapio Rauhala  
varapuheenjohtaja

  
Rainer Rajamäki

  
Katri Lahdensivu

  
Esko Luomanen

  
Irmeli Rosenberg

  
Aila Kalliomäki